

Čís. 2318.

Telegrafy (zákon ze dne 20. prosince 1923, čís. 9 sb. z. a n. z roku 1924).

Pojem »zařízení« zahrnuje v sobě i »součástky zařízení« bez ohledu na to, že se jich snad dá použití případně i k jiným účelům.

Pod ustanovení Šu 24 zákona nespádají ojedinělé případy výroby, prodeje a dovozu (zvláště se strany radioamatérů), leč by šlo o činnost živnostníka.

(Rozh. ze dne 17. března 1926, Zm I 736/25.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Litoměřicích ze dne 12. září 1923, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem podle Šu 24 čís. 1 zák. ze dne 20. prosince 1923, čís. 9 sb. z. a n. z roku 1924.

Důvody:

Zmateční stížnost, uplatňující číselně důvody zmatečnosti čís. 5 a 9 a) Šu 281 tr. ř. namítá, že tu není skutkové podstaty přečinu podle Šu 24 čís. 1 zák. z 20. prosince 1923, čís. 9 sb. z. a n. z roku 1924, který prý ohrožuje trestem pouze nedovolenou výrobu, prodej, přechovávání nebo dopravu z ciziny úplných radiotelegrafických a radiotelefonických zařízení, nikoliv pouhých jejich součástek. Zmateční stížnost dovozuje svůj náhled jednak ze slovního výkladu výrazu »zařízení«, jednak z intencí zákona, který prý staví pod úřední kontrolu v zájmu účelné obrany země pouze zřizování stanic po případě jejich zařízení jako celku, nikoliv však jednotlivé jejich součástky, a konečně z okolností, že zákon čís. 9/24 sám mluví pouze o zařízeních a stanicích radiotelegrafických a radiotelefonických a nikde se nezmiňuje o jejich součástkách. Zmateční stížnost má za to, že nalézací soud se nemůže odvolávat na ustanovení Šu 10 vlád. nař. ze 17. dubna 1924, čís. 78 sb. z. a n. k odůvodnění svého náhledu, že točné kondensátory, o které se v souzeném případě jedná, jsou zařízením radiotelegrafickým, nebo radiotelefonickým, poněvadž prý toto nařízení (které bylo vydáno k provedení zákona o telegrafech z 23. března 1923, čís. 60 sb. z. a n.) rozeznává mezi »zařízením« ve všeobecném smyslu slova, na př. v §§ech 15, 20, 22, a »zařízením« v užším smyslu v Šu 10, který prý platí jen pro vysílací stanice radiotelegrafické, kdežto tu jde o součástku zařízení radiotelefonického. Že by se tu jednalo o točný kondensátor radiotelegrafický, prý rozsudek nezjistil, a v tomto opomenutí shledává zmateční stížnost důvod zmatečnosti čís. 5 Šu 281 tr. ř. Ve skutečnosti provádí stěžovatel i tu věcnou námitku, že nejsou dány předpoklady skutkové podstaty Šu 24 zákona. Avšak zmateční stížnost jest bezdůvodná, neboť i slovní výklad i názvosloví zákona, jeho účel i také zpráva ústavně-právního výboru senátu nasvědčují tomu, že slovo »zařízení« a »součástky zařízení« jest jedno o totéž,

správněji řečeno, že pojem »zařízení« zahrnuje v sobě i »součástky zařízení« bez ohledu na to, že se jich snad dá použití případně i k jiným účelům.

Již v obecné mluvě rozeznává se zařízení úplně od zařízení částečného. Přírozený význam slova zařízení dopouští tedy beze všeho, by se ho užívalo k označení celku i součástek. V zákoně z 20. prosince 1923, čís. 9 sb. z. a n. z roku 1924, — který byl vydán ve smyslu čtvrtého odstavce §u 18 zák. o telegrafech čís. 60/23 a tvoří s ním, jakož i s prováděcím nařízením k tomuto zákonu ze dne 17. dubna 1924, čís. 78 sb. z. a n., jednotný celek — se ukládá na více místech (§ 11 1. b), c), § 16 1. d), 3, § 17, § 19 3., § 20) těm, kdož se ucházejí o povolení k výrobě a prodeji radiotelegrafických a radiotelefonických zařízení, že musí v dotyčné žádosti uvést druhy dotyčných zařízení, jež chtějí vyráběti nebo prodávati. V témž zákoně se mluví na více místech o koncesi na zřizování nebo provoz stanic radiotelegrafických a radiotelefonických neb o povolení k prodeji, přechovávání, výrobě atd. radiotelegrafických a radiotelefonických zařízení. Zákon tu zřejmě klade stanici jako celek proti zařízení jako součásti celku. Ve zprávě ústavního výboru senátu k zák. čís. 9/24 se zdůrazňují nedozírné následky, jež by hrozily státu, kdyby bez náležité státní kontroly různé pochybné živly mohly zneužití radiotelegrafů a radiotelefonů v době, kdy bezpečnost státu následkem rozvrácených a neklidných poměrů v okolních státech není úplná, k útokům proti státu. Zpráva sama poukazuje na přísnost zákonných předpisů (diktovanou zájmem státu), jež budou moci býti zmírněny teprve, až se uklidní poměry ve střední Evropě, a označuje proto obavy a úvahy z různých stran pronášené a žádající plnou svobodu obchodování s radiovými předměty a zařízeními — neodůvodněnými, státu škodlivými a nedosti věcnými. Dle toho by nebyl omezující výklad pojmu »zařízení« v úmyslu zákonodárcově a nevyhovoval by tendenci zákona, zejména když nemůže býti pochybnosti, že odborníkovi není nemožno, by si ze součástek sestavil úplný aparát a výrobou, prodejem i přechováváním takových součástek i jejich nedovoleným dovozem z ciziny by mohl býti zákon snadno obcházen na škodu státního zájmu, který vedl k jeho usnesení. Zcela správně poukázal první soud při výkladu slova »zařízení« na vládní nařízení ze 17. dubna 1924, čís. 78 sb. z. a n., jímž se ve smyslu prvního odstavce §u 3 zákona čís. 60/23 sb. z. a n. určují podmínky pro zřizování, udržování a provoz telegrafů. V §u 10 odstavec první se praví, co se míní pod radiotelegrafními zařízeními, k jichž výrobě výrobci jsou oprávněni. Je tu vypočtena celá řada jednotlivých přístrojů: anteny rámové, točné kondensátory, slaboproudé variometry, detektory krystalové i lampové atd. V následujícím na to odstavci se pak uvádí: »Vysílací stanice v takových výrobních povolují se výhradně k tomu účelu, by se jimi zkoušela vyráběná zařízení.« Veškeré pochybnosti mizí vůči ustanovení §u 11, kde se určuje, co jest radioamatér, takto: »Radioamatéry jsou ti, kdož, nechtějíce provozovati přijímací stanice výdělečným způsobem, 1. zhotoví si celou radiostanici sami nebo 2. sestaví si stanici buď úplně z radiotelegrafních nebo radiotelefonních součástek prodějných nebo částečně z těchto součástek a částečně z takových (sc.

součástek), jež nesluší pokládati za radiotelegrafní zařízení.« Zde jsou tudíž jednotlivé součástky, z nichž radiotelegrafní, nebo radiotelefonní stanice je sestavena, výslovně označovány za radiotelegrafní zařízení. Omezující výklad §u 10 prov. nař. ve zmateční stížnosti nemá opory v nařízení, jest naopak v přímém rozporu s nadpisem II. oddílu, obsahujícího zvláštní ustanovení pro soukromé radiotelegrafy a radiotelefony vůbec, jakož i s obsahem §u 11. Budiž podotknuto, že podle §u 2 zák. o telegrafech čís. 60/23 slovem »radiotelegraf« se míní v tomto zákoně a zajisté i v prováděcím nařízení vždy i radiotelefon. K vyvrácení výtky, že rozsudek nezjišťuje, že točný kondensátor, o který jde, spadá pod součástky v §u 10 prov. nař. vypočtené, stačí poukázat na odůvodnění rozsudku, opírající se o přípis ministerstva pošt a telegrafů z 10. února 1925 a spisy téhož ústředního úřadu i doznání obžalovaného, a jež obsahuje zjištění zmateční stížností postrádané.

Budiž ještě podotknuto, že trestní sankce §u 24 zák. čís. 9/24 se vztahuje (mimo případ přechovávání radiotelegrafního zařízení) na toho, kdo radiotelegrafní (telefonní) zařízení vyrábí, prodává, dováží, což vše předpokládá činnost trvalou (opětování), třebaš ne po živnostensku provozovanou, a že zákon nemínil postihnouti trestem toho, kdo pouze jednou na př. jako radioamatér vyrobí, doveze, prodá zařízení radiotelegrafní. Tomu nasvědčuje mluvnický výklad §u 24 — zákon užívá slovesných tvarů iterativních (vyrábí, dováží, prodává), nikoliv skonalé formy (vyrobí, doveze, prodá), — jakož i souvislost s jinými ustanoveními zákona (§ 1 slovo »vyráběti«, § 3, 4) a zejména účel, který zákon sledoval, by vyrábění, dovážení, prodávání, tedy trvalá činnost byla závislou na povolení z důvodů technických, naproti tomu však, by ojedinělé případy výroby, prodeje atd. zvláště se strany radioamatérů nebyly trestány, poněvadž jejich činnost jest dostatečně postižena trestností přechovávání podle §u 24 zák. čís. 9/24 po přípaadě §u 18 zák. čís. 60/23. Přes to, že v souzeném případě rozsudek zjišťuje pouze jediný případ dovozu a prodeje radiotelegrafických součástek obžalovaným, dlužno jeho odsouzení podle §u 24 zákona pokládati za správné, poněvadž jde o živnostníka, nikoliv amatéra, a ze spisů jde na jevo, že zjištěná jeho trestná činnost tvořila počátek nedovolených dovozů a prodejů radiotelegrafních zařízení.

Čís. 2319.

Ochrana republiky (zákon ze dne 19. března 1923, čís. 50 sb. z. a n.).

S hlediska §u 14 čís. 5 zákona není zapotřebí, by předmět útoku byl přímo označen; stačí, když předmět popuzujícího výroku je označen způsobem pro jiné seznatelným tak, že nelze důvodně pochybovati o tom, proti komu výrok čelí; nezáleží na podnětu a pohnutce činu.

Pojmy »popuzování« a »obecný mír«.

(Rozh. ze dne 17. března 1926, Zm I 755/25.)